

N:o 212.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 22 maj 1909.
— — — — Andra Kammaren — 22 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning.

(Lagutskottets utlåtande n:o 65.)

Till Konungen.

Genom en den 26 mars 1909 dagtecknad proposition, n:o 128, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagdt förslag till lag om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning.

Endast beträffande en punkt i detta förslag har Riksdagen funnit anledning till erinran.

I 3 § af förslaget har medgifvits, att ägostyckning må utan iakttagande af de i förslaget därför stadgade villkor kunna ske bland annat för bildandet af egnahemssamhällen. Härom yttrar föredragande departementschefen till statsrådsprotokollet:

»I lagen den 31 augusti 1907 angående ändring i 20 § 1 mom. och 22 § af lagen om hemmansklyfning, ägostyckning och jordafsöndring den 27 juni 1896 har undantag från förbudet att inom de norra länen afsöndra inägojord till den omfattning, att hemmanets jordbruk därigenom märkligen försvagas, medgifvits bland annat för det fall,

Bih. till Riksd. Prot. 1909. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 59 Häft. (N:is 212—216.)

att afsöndringen erfordras för »egnahemsanläggningar»; och af lagutskottets yttrande framgår, att därmed afses bildande af egna hem, vare sig det är fråga om ett helt samhälle eller om en enstaka lägenhet. Här föreligger alltså en olikhet mellan den provisoriska ägostyckningslagen och jordafsöndringslagen, och det kunde ifrågasättas, om ej denna olikhet borde utjämnas. Då emellertid sakliga skäl för bibehållande af de nu befintliga bestämmelserna ej saknas, har jag ansett mig böra i det nu framlagda förslaget låta därvid förblifva, och detta desto hellre som behovet af mark för egna hem af den beskaffenhet, som afses i förutnämnda lag af den 31 augusti 1907, lär kunna tillgodoses genom upplåtelse enligt samma lag eller genom ägostyckning å utmarken utan att ägostyckning å inägojorden behöfver därför anlitas.»

Det vill synas Riksdagen, som om härmed tillräckliga skäl icke vore anförda för bibehållandet af förevarande bestämmelse oförändrad. Fastmera anser Riksdagen det öfverensstämma med den ifrågavarande lagstiftningens ändamål, att hinder ej resas för beredande af mark för egnahemslägenheter, äfven där egnahemssamhällen ej kunna antagas skola komma till stånd — något som helt visst ofta endast med svårighet låter sig af den pröfvande myndigheten bestämmas. I betraktande häraf och för vinnande af en enligt Riksdagens mening önskvärd öfverensstämmelse mellan bestämmelserna i den ifrågavarande lagen och den af departementschefen omförmälda 1907 års lagstiftning angående jordafsöndring, har Riksdagen vidtagit en ändring i ifrågavarande § af Eders Kungl. Maj:ts förslag.

På grund af hvad sålunda förekommit har Riksdagen, som alltså icke kunnat i oförändradt skick bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition, för sin del antagit följande

Lag om inskränkning i rätten att erhålla ägostyckning.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

I Gäfleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län må ej ägostyckning ske eller förordnande för landtmätare att verkställa ägostyckning meddelas, med mindre tillstånd till ägostyckningen lämnats på sätt nedan sägs.

2 §.

Ansökning om tillstånd till ägostyckning ingifves till Konungens befallningshafvande i det län, där fastigheten är belägen, samt skall vara åtföljd ej mindre af karta, utvisande, huru fastigheten är afsedd att styckas, än äfven af de handlingar eller intyg sökanden kan akta nödigt förete till utredning om att styckningen instämmer med hvad i 3 § stadgas.

3 §.

Hemmanslott, som vid ägostyckningen erhåller inägojord, skall med hänsyn såväl till denna jords omfattning som ock till den myckenhet husbehofsskog, odlings- och mulbetesmark, som tilldelas lotten, varda tjänlig för jordbruk. Består hemmanslott hufvudsakligen af skogsmark, må, ändå att lotten icke varder tjänlig för jordbruk, dit läggas mindre del af inägojorden, där sådant af särskilda omständigheter påkallas och hemmanets jordbruk icke därigenom märkligen försvagas. Styckas inägojorden till olika hemmanslotter och finnes ej å hemmanet tillräcklig skogs- och betesmark för att bereda samtliga lotter erforderliga anslag i sådan mark, må tilldelningen därefter jämkas.

För egnahemsanläggningar eller industriella anläggningar eller annat dylikt ändamål må hemman styckas annorledes än nu är sagdt.

Till inägojord, hvarom ofvan sägs, räknas ej slättermyr eller kärräng, som i anseende till läge eller beskaffenhet är af mindre värde.

4 §.

Innan ärendet pröfvas, må Konungens befallningshafvande, där så finnes lämpligt, öfver ansökningen höra nämnd eller myndighet, som kan antagas äga kännedom om förhållandena, såsom hushållnings-sällskapets förvaltningsutskott eller egnahemsnämnd eller kommunalnämnden eller kronobetjäningen i orten.

5 §.

Öfver Konungens befallningshafvandes beslut i ärende, hvarom nu är sagdt, må klagan hos Konungen i vederbörande statsdepartement föras i den ordning, som för ekonomimål i allmänhet är stadgad.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1910, dock att lagen ej skall tillämpas å ägostyckning, till hvilken tillstånd lämnats före nämnda dag.

Stockholm den 22 maj 1909.

Med undersätlig vördnad.
